

Faint, illegible text visible through the paper, likely bleed-through from the reverse side of the page.

TRACTATUS
ROMANO PONTIFICE

TRACTATUS
DE
ROMANO PONTIFICE

DE ROMANO PONTIFICE

DE ROMANO PONTIFICE

DE ECCLESIAE CAPITE

SEU

DE ROMANO PONTIFICE

Vidimus in prolegomeno Ecclesiam Christi totam originaliter esse in potestate ab eodem Christo constituta. Haec autem potestas tum ferendi leges tum docendi tum sanctificandi in pluribus h. e. episcopis reperitur. Quaestio ergo eademque praecipua adhuc reliqua est. Ut enim vera notio Ecclesiae habeatur quae ab auctoritate tota pendet oportet accuratius nosse subiectum potestatis iurisdictionis in Ecclesia. Quaeritur scilicet an omnes Episcopi ex aequo participant potestatem, an unus inter eos emineat an honore an etiam iurisdictione, et quidem ita ut habeat tantum praecipuas partes, an ut etiam tota iurisdictione originaliter sit ab ipso. Quaeritur an fideles immediate quidem singulis pastoribus subiiciantur, mediate vero per istos illi uni, an eidem uni omnes et oves et pastores ex aequo subiiciantur immediate ita ut quemadmodum vidimus in confuso potestatem a Christo institutam esse sub Deo principium efficiens unitatis, ceterarumque proprietatum Ecclesiae, ita re distinctius percepta id per se de suprema potestate unius affirmandum sit. Quaestio scilicet restat de auctoritate asserenda ex Christi institutione Romano Pontifici successori Petri. Nefas proinde est tractationem de Romano Pontifice a tractatione de Ecclesia avellere veluti si duplex esset materia, altera ab altera independens, cum e contrario nihil magis ad Ecclesiam spectet, quam ipsius Fundamentum et Caput; et quemadmodum, docente Augustino (De Unit. Eccl. c. 4), totus Christus caput et corpus est, quod est Ecclesia; ita vicissim tota Ecclesia corpus et caput est, quod invisibile quidem est Christus (cf. 1. Cor. XII, 12) visibile vero huius Vicarius.

Quanti momenti sit ista tractatio nemo ignorat. « Privilegium (aiebat S. Petrus Damiani in epist. ad Hildebrandum archidiaconum

de legatione sua mediolanensi) Romanae Ecclesiae quantas habeat vires ad servandam canonicae aequitatis et iustitiae regulam, quantumque vigorem contineat ad disponendam ecclesiastici status disciplinam solus ille dilucide comprehendit, qui ecclesiasticis consuevit insudare negotiis. Quod utique privilegium qui inexpertus est parvipendit, exercitatus amplectitur... Armis autem privilegium Romanae Ecclesiae non incongrue comparaverim, quia dum haec una per cathedram b. Petri totius christianae religionis caput effecta cunctis in orbe terrarum principetur ecclesiis, velut dux ante aciem fidelium cuneis fulta, ac specialis praerogativae auctoritate munita et evangelico mucrone veritati resistentium cervices obtruncat, et ad invictissime dimicandum totam Christi militiam in unius caritatis ac fidei unanimitate conspirat. Hoc tu subtiliter, ut et alia multa, perpendens frequenter a me caritate quae superat omnia postulasti, ut Romanorum Pontificum decreta vel gesta percurrens, quidquid apostolicae Sedis auctoritati specialiter competere videretur, hinc inde curiosus exciperem atque in parvi voluminis unionem novae compilationis arte conflarem. » Quod quidem sanctissimi Archidiaconi consilium cum prius insuper habuisset S. Petrus, demum tandem maxime comprobavit, dum, ut ipse narrat, in legatione mediolanensi « liquido persensit, in Ecclesiasticis causis quantum Romanae Ecclesiae nosse privilegium valeat. » Id vel a Religionis hostibus docemur. Ii enim post Marsilium Patavinum, Lutherum, Richerium, De Dominis, Salsasium, Febronium, Iansenianos, Regalistas, collatis viribus in unam Petri cathedram impetum modo faciunt, eiusque iurisdictionem vel prorsus labefactare conantur, vel saltem minuere. Quocirca Romani Pontificis iurisdictionem (1) eiusque praerogativas accurate pro virili nostra parte declaraturi singillatim et vindicaturi sumus.

Quia vero omnes praerogativae Romani Pontificis eae sunt, quas Christus contulit Petro: et hae ex Scripturis certissime nobis constant, aggrediemur Tractationem ab ipso Primatu Petri, quem ex Scripturis demonstrabimus. Duplex enim distinguenda est quaestio ut veritatis inquisitio plena sit et accurata. Altera qua quaeritur an personae Petri promissus et collatus sit Primatus, altera an in Primatu perpetuos habere successores Petrus debeat. Has tamen quaestiones permiscere maluit Dr. Langen, ut veritati tenebras facilius

(1) A iurisdictionis nomine abhorret cum ceteris Febronius (De statu Ecclesiae c.2, §. 1) et mavult uti nomine *auctoritatis*; munitque se exemplo Tridentini Sess. VI praef. de Reformat. et Sess. XXV, c. 21. Latine scientibus, et systema Febronii non ignorantibus patet cur alterum vocabulum potius habeatur ab huiusmodi hominibus. Quare et nos *iurisdictionis* nomen usurpabimus potius, quia usu Ecclesiastico firmatum est, quia verissimum sensum exprimit, quia haereticis non placet.

obfunderet. Demonstrabimus vero Primatum Petri ex Scripturis adhibita quoque Traditione *exegetica* Patrum, ad cuius normam Scripturarum oracula Catholicos enarrare oportet. Quare huiusmodi exegetica Traditio sive interpretatio Patrum regulae instar nobis erit ad enarranda testimonia Scripturarum, ita tamen ut simul certis adhibitis interpretandi legibus demonstremus scientifice (hoc enim opus est Theologi) oracula Scripturae cum Patrum Traditione congruere, legitimamque prorsus esse interpretationem Patrum. Illud autem monemus quod difficultates praecipuas, quae ex historia Ecclesiastica, ex sententiis quorundam Patrum, ex actis aliquorum Pontificum petuntur, reicimus in alteram partem, in qua de Romano Pontifice directe agimus, tum quia ibi est proprius earum locus, tum ne bis eadem repetamus.

PARS I.

DE PRIMATU B. PETRI

CAPUT I.

DE INSTITUTIONE PRIMATUS B. PETRI

THESIS I.

Tenendum est « iuxta Evangelii (Matth. XVI, 16-19) testimonium Primatum iurisdictionis in universam Dei Ecclesiam immediate et directe beato Petro Apostolo promissum a Christo Domino fuisse. » (Conc. Vatic. Sess. IV, c. 1).

Declar. Verbis his Patres Concilii Vaticani testantur (1) in testimonio Scripturae citato contineri promissionem primatus iurisdictionis Petro factam a Christo, eamque proinde promissionem ex Scriptura probari posse et debere: porro 2) primatum istum esse primatum non honoris tantum sed iurisdictionis in universam Dei Ecclesiam, eundemque vero primatum 3) *immediate et directe* b. Petro promissum esse. Nempe, ut hoc tertium declarem, verba Christi continentia praerogativam primatus referuntur ad personam singularem Petri, et ad eam solam, non ad ceteros Apostolos simul cum Petro: ideoque promissio primatus facta est soli personae singulari Petri. Cum autem dicitur *sola persona singularis Petri*, non excluduntur eius successores, qui *ab ipso* sunt et in ipso virtualiter continentur (de qua tamen successione modo non disputamus), sed excluduntur ceteri